Екипът на Държавен архив - Габрово е основната движеща сила през годините

По повод 70-годишнината от създаването на българските държавни архиви, Държавен архив – Габрово подготвя поредица от публикации, посветени на тяхното минало, настояще и бъдеще.

СТЕФКА ВУЦОВА – ГЛАВЕН ЕКСПЕРТ, ДЪРЖАВЕН АРХИВ - ГАБРОВО

През 2021 г., когато архивната система навършва 70 години от създаването си, Държавен архив – Габрово представя основната движеща сила на своята организация през

Снимка от посещението на проф. Дойно Дойнов – началник на Главно управление на архивите при МС, в Държавен архив - Габрово, март 1982 г.

годините – служителите. Те са хората, които осъществяват всички малки и големи стъпки в процеса по организиране, обработване и съхраняване на архивното богатство на Габровска област.

Настоящата публикация не претендира за изчерпателност, тъй като обемът на съхраняваните документи и мащабът на извършената дейност през годините по комплектуването и обработването на фондове е изключително голям. Основната ѝ цел е да покаже в най-общ план част от дейността на архивиста през годините и да отдаде заслуженото уважение към всички колеги, допринесли за развитието на архивната система в Габровска област.

Държавен архив - Габрово започва своята дейност на 1 октомври 1959 г. в резултат на проведена административна реформа и изминава труден път. През първите години екипът на Архива е от двама души и преодолява редица трудности с уреждането на материална база и спасяване на огромното документално наследство, което е пръснато по таваните и мазите на учрежденията и предприятията.

Успоредно със събирателската дейност се извършва и огромна разяснителна кампания, в резултат на която постепенно се променя съзнанието и отношението на ръководители и граждани към архивните документи.

В Държавен архив се комплектуват, обработват, опазват и използват ценните документални материали на областта, имащи местно и общонационално значение за българската историческа наука.

Първият служител на Архива - Георги Иванов Цанев, е назначен със Заповед № 2679/27.12.1961 г. като старши научен сътрудник при Държавен архив - Габрово. Роден е в село Свирците, община с. Станчев хан, Габровски окръг. През годините работи като миньор при гара Кръстец, горски работник и др. По случай 10 години от създаването на Държавен архивен фонд е награден със значка и звание „Отличник на Министерството на вътрешните работи“, награждаван е и като образцов служител.

Дългогодишни служители на Архива са специалистите Христо Тауков, Тодорка Цвяткова, Цанка Митева, техническите изпълнители и завеждащи архивохранилище Нено Тотев и Веселинка Кънева, архивистите Славка Маринова, Янка Кадиева, Луша Колева, Катя Димкова, Румяна Славчева, Иван Постомпиров, Ценка Василева, Антоанета Бастрева, счетоводителите Ваня Кунева и Красимира Пенева и редица други имена. Сред служителите, допринесли за развитието и комплектуването на съхраняваните архивни фондове, се нареждат и имената на Петър Тоцев, Анка Игнатова, Елена Горсова, Даниела Клинчева, Нина Райкова и др.

Първият директор на Архива е Младен Радков, а по-късно ръководителите направления Донка Ботева и Румяна Денчева, архивистът Юлия Бързакова и Стефка Василева последователно го наследяват на ръководния пост.

През 70-те и 80-те години на XX век Държавен архив разполага с фотоателие с един фотолаборант. Ателието е оборудвано с необходимата техника, с която ежегодно се изготвят позитиви и негативи – копия от документи и снимки, съхранявани в Държавен архив - Габрово. Йорданка Гъркова, Петър Боев и Тодорка Андреева са хората, които, работейки като фотографи и фоторепортери, допринасят за опазването на архивното богатство на региона чрез изготвяне на копия, които формират т. нар. застрахователен фонд.

Научно-техническата обработка на документите се извършва от архивисти и групи, с чието съдействие се провеждат тематични обработки на архивни фондове и документи, приети от учреждения и предприятия. През годините това са специалистите Иван Иванов, Стефка Енчева, Вела Мартинова, Пенка Бижева и др. и техническите изпълнители Руско Енчев, Нено Гунев, Добринка Кичукова и др.

Държавен архив - Габрово работи с помощта на доброволни сътрудници – краеведи, журналисти, общественици и др., сред които се нареждат имената на Илия Габровски, Петър Часовникаров, Мария Семерджиева, Марин Маринов и др. Те са хората, които нерядко осъществяват първия пряк контакт с организации и потенциални дарители, например наследници на видни личности от местно значение и др. През годините Архивът работи в посока увеличаване на доброволния сътруднически състав със съвременници на исторически събития, работили в културния, просветния и обществения живот.

Групата за научно-техническа обработка с ръководител Димитър Кудев, 30 януари 1979 г.

Основната дейност на доброволните сътрудници включва издирване на архиви на търговски и занаятчийски предприятия, лични фондове на обществено-политически, културни, стопански и други дейци, снимки на изгледи на градове и селища. Издирва се всякакъв вид документален и снимков материал от появата и развитието на индустрията, занаятите, културно-политическия живот и др.

Успоредно с основната си задача да комплектуват фондове архивистите развиват и богата научно-изследователска дейност. Постепенно нарастващата документална база на Архива позволява интензивна популяризаторска работа. Създадени са каталози с няколко десетки хиляди фиша. Публикуват се статии в различни вестници и списания - прегледи, статии, публикации и снимки, осъществяват се регулярно участия в радиопредавания.

Темите, които се разработват, са продиктувани от многообразието и спецификата на съхраняваните фондове – „Пътища за облекчаване на работата ни с крупните фондообразуватели“ от 1968 г., „Елин Пелин и филателното дружество“ от 1969 г. на Марин Маринов, публикувани в списание „Архивен преглед“ и вестник „Балканско знаме“, „Нови документи за музикалното ни минало“ от 1965 г. с автор Христо Джермански, публикуван във вестник „Балканско знаме“, „Каталог на по-важни документи на и за Априловска гимназия“ с автори Цанка Митева и Петър Тоцев, публикуван през 1972 година, и др.

Общата цел, която всички архивисти споделят през годините, е значението на документа и убеждението, че правилното съхранение е ключово условие за ефективно управление и отговорност за опазване в бъдещето паметта на нацията.

В продължение на 70 години Архивната система и в частност Държавен архив – Габрово не спира да се развива. Всички постигнати резултати и мисъл за бъдещето не биха били възможни без основната движеща сила на организацията през годините – нейните служители.

Бивши и настоящи колеги от архивите в Габрово и Велико Търново на отбелязването на 60-та годишнина на Държавен архив - Габрово, октомври 2019 г.

Работещият на минимална заплата българин може да си купи най-малко хляб в ЕС

продължава от стр. 2

В България работещите на МЗ могат да си купят 664 бутилки с минерална вода от 1,5 литра, ако приемем, че изразходват целия си доход само за тази стока.

Във всички останали държави в ЕС, с изключение на Хърватия (535 бутилки), работещите на МЗ могат да си позволят значително повече бутилки с минерална вода от по 1,5 литра.

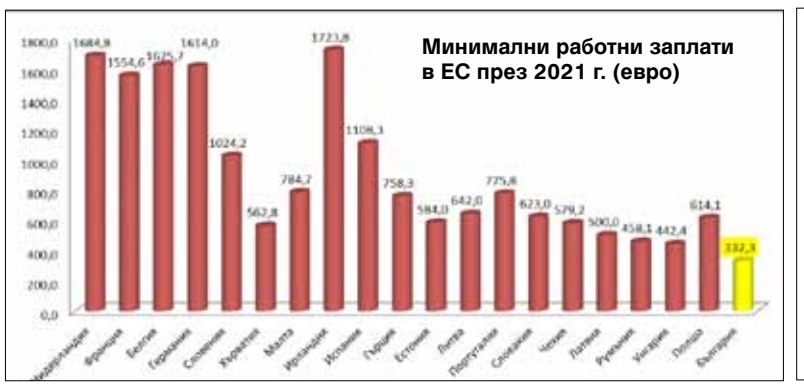

Например, в Германия работникът, който получава МРЗ, може да си купи 3936 бутилки с минерална вода, в Белгия - 1958 бутилки, във Франция - 2253 бутилки, в Нидерландия - 2552 бутилки, и т. н. В съседна Румъния могат да се закупят 880 бутилки.

Ситуацията с хляба, сиренето, картофите и водата е една и съща. България не стои никак добре по отношение на реалната покупателна способност на хората с минимални доходи по отношение възможността за покупка на стоки от първа необходимост.

Ситуацията е същата и с всички останали подобни стоки от малката потребителска кошница, но за да не усложняваме допълнително анализа, бяха избрани само тези четири примера, които да покажат и общата картина.

Най-важният извод от тази тенденция е, че явно ценовите различия между България и останалите страни от Европейския съюз не са достатъчни, за да се обясни ниското равнище на минималната заплата у нас.

Аргументът, че тя е ниска, но и цените са ниски, просто издиша за пореден път. Ако мерим ситуацията по ППС и общо ценово равнище, това също много добре се вижда.

В заключение, нищо не деморализира така, както скромният, но постоянен доход.

В този смисъл, ако имаме претенциите да бъдем пълноправен член на Еврозоната до няколко години, една активна политика по доходите преди това несъмнено трябва да излезе на преден план.